

Universitätsbibliothek Paderborn

**Waerachtige Offerhande Des Nieuwen Testaments Dat Is
Het H. Sacrificie Der Misse**

Hazard, Cornelius

Antwerpen, 1670

II. Deel. Wort bewesen uyt Act. 13. dat de Apostelen Sacrificie hebben
gedaen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34120

Warachtige Offerhande
upt sg: Maer Paulus spreekt hier vande bloediche
offerhande des krups / die niet meer gheschieden
en kan / om dat Christus niet meer lijden en kan /
daerom/ sept hy oock/ en moet Christus niet getoemt
moeden een priester nae de ordeninghe van Aaron:
Dieg niet teghenstaende blyst hy priester in ewig-
hertegh nae de ordeninghe van Melchisedech : Hy en
kan nae dese ordeninghe niet althyt priester zyn/ of
te moet althyt naer de selve ordeninghe een sacrificie
hebben / dit en kan / ghelegh toe tot noch toe
bewesen hebben / gheen ander zijn als het onblo-
dighe sacrificie van 't lichaem ende bloed Christon-
der de ghedaenten van broodt ende wijn / waer
van het offer van Melchisedech in broodt ende wijn
ene figure was / dit sg ons H. Sacrificie der Mis-
sergo ons H. Sacrificie der Mis- is het waarrach-
ich Sacrificie der nisenwe Wet.

II. D E E L.

Wort bewesen uyt Act. 13. dat de A-
postelen Sacrificie hebben gedaen.

Dit hebbe ikc aber ihcen sacren in't land ende
breedt gehandelt in myn tractaet van de Ce-
remonien der Mis- se, sal het dan hter korteleych af leg-
ghen/ alleen tot volmaectheit van dese materie.

In de Handelinghe der Apostelen Cap. 13. v. 2. Wort
gheseydt vande Apostelen : Als sy den Heele dienden,
seyde den H. Gheest &c. sur' latshu staet er : Ministran-
bus autem illis Domino. in't Griex. Αστραγάριστον οὐδε
τῷ Κυρίῳ.

Wemerckt / dat dese woorden / Ministrare Domini
handen oversetter althyt ghenomen worden / vooy
Sacrificie doen, 'twelche wy in onse dnyliche tate over-
gheseydt hebben / den Heere dienen : Het Griex woord
Δειπρύτων τῷ Κυρίῳ sg oock eygentlyck te segghen/ sicc

ie doen, daerom heest dit Erasmus Roterodamus sooo
vergheescht: Als sy Sacrificie deden, ende de Grieken
noemen / ende hebben altydt hun sacrificie ghe-
noemt *Autoplyta*: wie kost ons beter de eghen be-
gheninghe van dit woordcken bysetten als de
Grieken self?

Hoo moeten wyp dan sien wat vooz een sacrificie
Apostelen gedaen hebben.

Om Dordrechtschen Bijbel Num. 3. seght dat hter
woordstaen wort den publijken dienst van predica-
tie van prohietie, met de publijcke ghebeden, ende de
hieringhen der Sacramenten.

Oen van alle en kan bestaan: niet de predicatie of
prohietie, noch het bedienen der Sacramenten, want dit
ga diensten die niet egenlyck aan den Heere /
niet aan de menschen ghedaen worden: Nu / de
schrijvere seght dat d'Apostelen niet aan de men-
schen/maer aan den Heere dienst deden, ergo hier dooz
woort niet verstaen noch predicatie / noch pro-
hietie / noch de bedieninghe der Sacramenten.
Maet staen dat *Autoplyta* nopt inde schrijvere
noemen en wort noch vooz preken / of prophete-
ren noch vooz het bedienen der Sacramenten.

² Hierdooz en kunnen noch niet verstaen worden
noch publijcke ghebeden, noch vasten, want de schrij-
vere matcht updruckelijck onderschept tusschen
den dienst / ende tusschen de ghebeden en vasten:
want als sy gheseght hadde dat de Apostelen dienst
aan den Heere deden, voeght-se ter stont daer by dat-se
ock bidden en vasteden, ergo vooz desen dienst en ver-
dat de schrijvere niet noch bidden noch vasten.

Eindelijck seght den Dordrechtschen Bijbel dat dit
Grieksche woordcken *Autoplyta* meest beteekent aller-
lyc publicken dienst doen / soo wort het Rom. 23. 6.
vryge-eghent aan wereltsche oversten/ ende Hebr.
13. 14, aan de Engheleu.

Laet het soos wesen / ten han eben wel de Calvi-
nisten niet haren/ want aenghesien dat het op alle
andere plaatzen vande schrijvere ghebruyckt wort
vooz sacrificie doen, ende dit oock van alle de Grie-
cken

k6 Waerachtighe Offerhande
 en altijdt soo verstaen is ghevwest / soo moet men
 nootfakelijck segghen dat de eghen ende oor-
 spronckelijcke beteckeninghe van het woordcken
Aertspreken, is / Sacrificie doen, ende oversulx dat het
 op die twee voorgaende plaezen onevghentlijch
 wort ghenomen.

Doch alsoo en kan't niet ghenomen worden /
 als men seght dat de Apostelen dient aenden Heere
 deden : Want sy en deden gheenen dienst noch van
 de Engelen, noch van ~~weselische~~ Overstea, soo wort
 dit woordcken hier genomen in syne eghen ende
 oorspronckelijcke beteckeninghe / dese en is ge-
 ne andere / als/ sacrificie doen, ergo wanneer de
 schrifstuere dit woordcken *Aertspreken* ghebruycht om
 uyt te drucken den dienst die de Apostelen deden/
 sy en kan hier dooz niet anders verstaen als sacri-
 fice doen: *Dit sacrificie en was noch preken, nothpro-*
pheteren, noch bedienen der Sacramenten, noch bidden,
noch vasten, soo is het dan eenlich ander sacrificie
gheweest: Niemant in de Werelt en is machtigh
een ander sacrificie aen te wijzen/ als dat sacrificie
der Christenen / om met Augustinus te spreken/
't welck de heele Werelt dooz wordt gheoffer/ dit
en is gheen ander als het sacrificie van 't lichaem
ende bloedt Christi, ergo als de schrifstuere segt dat
de Apostelen sacrificie deden/ sy en kan hier dooz
gheen ander verstaen als het sacrificie van 't lichaem
ende bloedt Christi , dit is onse Misse / soo blijft
het dan uyt de schrifstuere dat de Apostelen hebben
Misse ghebaen.